

MAGYAR LAPON

Muzeum könyvtárának

BUDAPEST

X. évfolyam, 236 (2798) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Német és olasz csapatok elfoglalták Stalínót

a Donec-medence utolsó, még szovjet kezén volt nagy gyáripari központját

Változatlan lendülettel törnek előre kelet és dél-kelet felé az Ukrajnában harcoló szövetséges csapatok

Rómából jelentik: A Stefani iroda külön tudósítója jelenti a keleti arcvonalról, hogy kedden délelőtt a déli harcér közepén szakaszán folytatott hadműveletek során Stalino városát és környékét elfoglalták. Hétfőn este az olasz expedíciós hadtest egyik gyors egységének hadoszlopai elérték a várost a vasuti pályaudvar oldala felől, miközben német alakulatok az ellenkező oldalról csatlakoztak hozzájuk. A Stalín nevet viselő város közös elfoglalása kemény csapást jelent az ellenfélnek, mert Stalino a Donec-medence utolsó nagy gyáripari központja, amely még a Szovjet kezén volt. (MTI)

Lehetetlenné vált a szovjet erők számára a Donec-vonal megtartása

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az Ukrajnában harcoló szövetséges erők változatlan lendülettel törnek előre Kelet és Délkelet felé. Eközben mindenütt foglyokat ejtenek és hadianyagokat zsákmányolnak. Már eddigi eredményeikkel is lehetetlenné tették az ellenfél számára a Donec-vonal megtartását, mert olyan pontok kerültek a szövetséges csapatok birtokába, amelyek kézben tartásával a védelem leglényegesebb alapfeltételeitől fosztották meg az ellenséget. A honvéd seregeknek további előretörésükkel újabb értékes eredményeket vívtak ki és foglyokat ejtettek. A nehéz terepviszonyok között elért sikereket és lankadatlan támadó szellemet a szövetséges katonai körök is kiemelik.

MINDEN FALUT ÉS VÁROST ERŐDDÉ ALAKÍTANAK A SZOVJET-OROSZORSZÁGBAN

Helsinkiből jelentik: (NTI) A szovjet rádió közli a Pravda vezércikkét, — amelyben felszólítja a lakosságot, hogy minden várost és falut erőddé változtassanak át, mert az ellenség folytatja előnyomulását és elkezdett védekezésre kell berendezkedni. Felszólítja a lakosságot arra is, hogy haditörvényszéknek adjanak át mindenkit, aki bomlasztó híreket terjeszt. (MTI)

NÉMET TENGERALATTJÁRÓK UJABB SIKERE

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda értesülése szerint német tengeralattjárók az Atlanti óceánon sikeres támadást intéztek egy brit hajókaván ellen és nagyszámu hajót súlyosítottak el. (NTI)

Berlinből jelentik: (NTI) Brit repülőik mára virradó éjszaka romboló és gyújtóbombákat dobtak az Eszaknyu-

gatóországban több német ezredet küldtek a rend fenntartására képtelen bolgár csapatok felváltására, egyáltalában nem felelnek meg a valóságnak. Görögország északi részében egyáltalán nincs semmi és nem is voltak bolgár csapatok s ami Tráciát illeti, ott teljes rend és nyugalom uralkodik. (MTI)

JAPÁN CÉLJA A VILÁGBÉKE ELŐMOZDÍTÁSA

A Mai Nap írja: Az NST tokiói jelentése szerint Togo külügyminiszter hétfőn intézte első beszédét a rádióban a japán néphez. Hangoztatta, hogy Japán célja a világbéke fenntartása és előmozdítása. A japán külpolitika azt akarja elérni, hogy az ország katonai, politikai és gazdasági téren az eddigieknél szilárdabb helyzetet érjen el. Ez csak akkor lehetséges, ha az országon belül teljes egységet teremtenek és Japán csak így töltheti be történelmi küldetését. Ezzel Japán egyszerűen leküzdheti az átmeneti nehézségeket és megvalósíthatja nemzeti törekvéseit.

HAMIS HIREK GÖRÖGORSZÁGBA KÜLDÖTT NÉMET CSAPATOKRÓL

Szófiából jelentik: (BTI) Egyes külföldi rádióállomások útján terjesztett híresztelések, melyek szerint Északgö-

Funk birodalmi miniszter előadása Rómában a tengely gazdasági terveiről

Rómából jelentik (Stefani): A római egyetemen hétfőn adták át Funk birodalmi miniszternek az egyetem díszdoktori oklevelét. Az ünnepség alkalmából Funk miniszter hosszabb beszédet mondott, amelyben vázolta a tengelyhatalmak gazdasági terveit a háborúra és békére vonatkozóan.

— A plutokrata államok gazdasági fázisaival szemben — mondotta — a tengely szervez, átfogó gazdasági tervet készített, amely Olaszországnak is biztosítja méltó gazdasági szerepét Európában. Olaszországnak vezető szerepe lesz a Földközi-tenger környékének gazdasági életében, mivel helyzeténél és gazdasági súlyánál fogva arra hivatott, hogy közvetítő legyen a Közel- és Középkélet, valamint Középeurópa között. Kiemelte az európai szolidaritás elvét, amelynek

jegyében a tengely gazdasági újjászervezési tervét megvalósíthatók lesznek. Európa gazdasági életének helyhezköteése, amit Versaillesban határoztak el, teljesen Anglia érdekeinek szolgáltatta ki Európa gazdasági életét. A Versailles nyomán létesített sok kis állam kénytelen volt politikai és diplomáciai téren Anglia szolgálatára lenni, hogy nehéz gazdasági helyzetükön enyhíthessenek. Figyelemreméltó a miniszternek az a megállapítása, hogy Európa, mint gazdasági piac földrajzilag kicsiny, de fogyasztóinak számát tekintve, igen jelentős és ezért nélkülözhetetlen a többi földrészek számára, ha áruiknak piacot akarnak teremteni és nyersanyagaik helyett iparcikkekhez akarnak jutni (MTI)

Pusztuljon a szociáldemokrácia

Irta: Közi-Horváth József dr.

Negyedszázadon keresztül döggese-lyűként kerengett a bolsevizmus a haldokló európai kapitalizmus felett. Oroszország volt a szörnyű fészek, ahonnan időnként zsákmányra indul az rettenetes halálmadár.

A szovjetdiplomácia a követségek fényes palotáit propagandaközpontokká építtették ki, ahonnan zavartalanul irányíthaták a földalatti bolsevik agitációt. Akár Mexikóban, akár Spanyolországban robbant ki véres polgárháborúban a kommunista veszedelem, az előkészítés szála mindig Moszkvába vezetett. A bolsevik forradalmárok és a csatornák csöcselke a moszkvai központ zsidó hatalmasságaitól kapták az irányítást, a pénzt és a fegyvert.

Közben Oroszország egyetlen fegyvertárrá és arzenálá változott. Mikor látták, hogy az „eszmének” nincsen elég hódító ereje, elhatározták, hogy fegyverrel fogják bolsevizálni a nagyhatalmak versengése után meggyengült Európát. A nép nyomorgott, a gyerekek rongyosan jártak, a családok negyed-ötödmagukkal húzódtak meg magukat egy-egy bérkaszánya sarkában, de épültek belonerődök, növekedett a mammut-tankok és hadi-repülőgépek száma. Felsorakozott Nyugat-Európa határán a sokmillió bolsevik sereg, hogy vérrel, tűzzel, pusztítással bolsevik „paradicsom-má” tegye egész Európát. Elképzelni is borzalmas, mi lett volna Európa sorsa, ha a szövetséges hadseregek időben le nem csaptak volna a készülő döggesejűre!

Ma már bizonyos, hogy ennek a gigászi harcnak eredményeképpen rövidesen megsemmisül a bolsevizmusnak, a világtörténelem legdurvább ármításának házugsvára. A szövetséges seregek soraiban ott harcolnak a magyar honvédek is, mert a bolsevizmus megsemmisítését, nálunk senki jobban nem kívánja, hiszen mi az elsők között voltunk, akik élveztük a zsidó-bolsevik szovjet-paradicsom „áldásait”.

Meg kell azonban nyíltan mondani, hogy nem lesz elegendő kipusztítani a bolsevizmust, ha meghagyjuk a — szociáldemokráciát. A bolsevizmus és a szociáldemokrácia ikertestvérek. Ugyanannak a marxizmusnak a gyermekei. Ugyanaz a világnézetük: a lelketlen anyagelvűség és a hazátlan nemzetköziség. Ugyanaz a végcéljuk: a kommunizmus. Ugyanaz az eszközüik: a gyűlölködő osztályharc. És ugyanazok a vezetők, íróik, pénzelők, a drukkolóik: a bolsevizmuson és szociáldemokrácián keresztül önmaga hatalmát kereső, irháját menteni remélő zsidóság.

Akit esetleg meglepésztene a magyar szociáldemokrácia mostani lankulása, Jófiúskodása, konzervatív vi-

selkedése, az ne feledje el, hogy a „rossz fa csak rossz gyümölcsöt teremhet.” Ez a polgárosult viselkedés, azt is írhatnám: ez a szemfényvesztés csak arra való, hogy érintetlenül átveszéljék ezeket a nekik „kellemetlen”, de „álméletnek” remélt idöket. Akinek rövid a memóriája, azt emlékeztetjük az elmúlt évtizedek világpolitikai eseményeire, amelyek elég példát szolgáltatnak a szociáldemokrata és kommunista népfrontokra. Ha pedig valakinek ez sem lenne elegendő, azt egyszerűen figyelmeztetjük a tiznkilenczes forradalomra, amikor a szociáldemokrata és kommunista vezetők a zsidó Kun Bélák és Számuelli Tiborok vezérése mellett közös akarattal csinálták meg Magyarországon a proletárdiktatúrát. De mindeztől a lelagadhatatlan tényektől függetlenül már csak azért magáért is el kell tennie a szociáldemokratiának, mert ma is vallat: marxista világnézete és társadalomszemlélete homlokegyenest ellenkezik a mi keresztény és nemzeti célkitűzéseinkkel.

A keresztény nemzeti társadalom egyöntetű állásfoglalásának adunk hangot akkor, amikor ürhetetlennek tartjuk, hogy a magyar képviselőházban továbbra is hirdethessék marxista eszméiket a jórésben zsidó szavazatokkal bejutott szociáldemokrata képviselők; ürhetetlennek tartjuk, hogy egyes iparágak dolgozói a befizetett pénzek, vagy a szakszervezeti munkaközvetítés révén továbbra is szociáldemokrata szervezetek rabslógaik legyenek.

A keresztény nemzeti társadalom pártokra és foglalkozásra való tekintet nélkül egyöntetűen követeli, hogy — a bolsevizmussal egyidőben pusztuljon el a szociáldemokrácia is. Helyette és a liberálisizmus helyett is jöjjön a hivatásrendiség, amely a dolgozókat a keresztény, nemzeti társadalom egyenrangú tagjaivá teszi és megteremti azt a keretet, amely biztosítja minden dolgozónak, minden munkásnak, minden családnak tisztességes megélhetését és jobb jövődőt.

Megérkezett a buzavetőmag

Nagyvárad város polgármesteri hivatala a következő hírdetményt adta ki: Ertesítem mindazokat, akik búza vetőmagot igényeltek, hogy a vetőmag búza megérkezett. A vetőmag búza kiosztása f. hó 23-án, reggel 8 órakor a városmajornban fog megtörténni. Felhívom az igénylőket, hogy ezen időpontban a búza átvételére jelenjenek meg, annál is inkább, mert akik fenti időpontban a búza átvételére nem jelentkeznek, igényüket elveszítik és a búza más, később jelentkező igénylőknek lesz kiosztva. Nagyvárad, 1941. október 21. Klemens Rezső, gazdasági tanácsnok.

ÁRVERESI HIRDETMÉNY

Pk. 11270—1941.
Adria Biztosító Társulat végrehajtató javára 404,26 pengő követelése és jár. erejéig 1941. október 28 d. u. 3 órakor Báránd községben adósok lakásán budapesti közp. kir. bíróságról 302047—1941. sz. végzésével elrendelt végrehajtás során lefoglalt 1298 pengő becsértékű alábbi ingóságok: butorok, 1 írógép, szekér, 1 kocsi, 14 q búza, 4 q tengeri biróillag elárvereztetnek.

Berethyóújfalú, 1941. szept. 26.
Faragó Antal,
kir. bír. végrehajtó.

Nagyvárad az ország egyik legdrágább városa állapította meg az alispán a megyei közgyűlésen

Országszerte téli beszerzési segílyt kapnak a törvényhatóságok tisztviselői és alkalmazottai

Nagyvárad. Saját tud. Bihar vármegye törvényhatóságának közgyűlése nagy érdeklődés mellett zajlott le kedden délelőtt dr. Cziffra Kálmán főispán elnöke alatt. A közgyűlés első sorban előkészítette a csütörtöki rendkívüli közgyűlés anyagát s a maga részéről hozzájárult Komárom vármegye és Fejér vármegye törvényhatósági bizottságainak átirataihoz, majd a közgyűlés elé terjesztendő alispáni jelentéseket tárgyalta meg. Ezek között szerepelt a vármegyei tisztviselők és egyéb alkalmazottak téli beszerzési segélyének kérdése. Póttárgysorozati előterjesztésként a közúti alap terhére alkalmazott tisztviselők és egyéb alkalmazottak részére is javasoltak beszerzési segílyt.

Dr. Nádányi János alispán felszólalásában hangsúlyozta, hogy a téli beszerzési segély megadása teljesen indokolt, a mai drágasággal, különösen akkor, amikor Nagyvárad az ország legdrágább városai közé tartozik. A tisztviselőknek óriási segílyt jelent ez a támogatás. Különben is több vármegye és törvényhatóság foglalt már hasonló álláspontot s a belügyminiszter jóváhagyása sem kétséges.

A megyében 80 öszeres és 12 zsidó számra javasolják iparengerély kiadását.

A közgyűlés tárgysorozatának előkészítése után került sor a közgyűlési tárgysorozatra. A közgyűlés évi 25 arany pengőben állapította meg a barátkai Alumíniumérc Bánya és Ipar R. T. által igénybevett közúti terület használati díját. A Shell Kőolaj R. T. évi 100 arany pengőt fizet az érmelléki műút mellett felállítandó benzinkutak által igénybevett területért. 3940 pengőt szánt a megye a birtokában lévő értékes régi festmények kijavítására. A 24 kép kijavítása csak akkor válik lehetővé, ha a miniszterium hitelt biztosít a megye számára. Elhatározta a közgyűlés, hogy a vármegye közönsége helép a Magyar Közlekedéstudományi társaságba, majd jóváhagyta a megyei vásári és piaci helypénzdíjszabályzatot azzal, hogy csak azokra a községekre és városokra vonatkozhat a szabályrendelet, amelyeknek helypénzdíjszabása nincs külön osztályozva.

A berettyóújfalui, biharkeresztési, csőffai, derecskei, élesdi, érmihályfalvai, margittai, nagyváradai és nagyszalontai járások községi ügyeit tárgyalta meg ezután a közgyűlés, majd a kérelmek megtárgyalásával a közgyűlés befejeződött. A közgyűlés 262 pontból álló tárgysorozatának lefolytatása két teljes órát vett igénybe.

Nagyvárad a II. lakbérosztályba való sorolását kéri a pénzügyminisztertől

A polgármester felterjesztése a közgyűlési határozat alapján

Az eddig érvényben lévő M. E. rendelet Nagyvárad városát annak idején a 3-ik lakáspénz-osztályba sorozta. Ezek szerint mindaddig míg az újabb lakáspénz-osztályba sorozások meg nem történnek, Nagyvárad városban élő állami, megyei, városi közszolgálati alkalmazottak a 3-ik lakáspénz-osztály szerint megállapított lakáspénzt élvezik.

Nagyvárad városnak a 3-ik lakáspénz-osztályba sorozása 1908. évben, tehát még a világháborút megelőző időben történt, mely idő óta a város lakás és lakossági viszonyai megváltoztak. De ez a besorozás már a világháború előtt sem felelt meg a tényleges helyzetnek, amit bizonyít az, hogy Nagyváradon a közalkalmazottak mozgalmait indítottak ennek az intézkedésnek a megváltoztatására és ehhez a mozgalomhoz csatlakozott a város törvényhatósági bizottsága is, amikor 1912. év február hó 8-án megtartott közgyűlésen hozta 126-2881—1912. kv. határozat alapján felrattal fordult a m. kir. pénzügyminiszter urhoz Nagyvárad városának a 2-ik lakbérosztályba sorozásáért.

Ezen idő óta városunk további fejlődésén ment keresztül, lélekszáma hatalmas mértékben megszorodott és a folyó évben megejtett népszámlálás szerint 92.000 lélekszámon fe-

lülő lakossága van, úgyhogy Budapest székesfővárosát is beleszámítva, lakosság tekintetében a mai Magyarország 6-ik városa lett.

A lakosság szaporodásával az új építkezések nem álltak arányban, aminek következtében a lakásberek aránytalanul emelkedtek. A város lakossága városi beltérületen lakik, elentéiben Debrecen és Szeged városokkal, amelyek lakosságának tekintélyes része a városi külterületeken lakik s ezek a városok mégis a 2-ik lakbérosztályba vannak sorozva.

Ha Nagyváradot lakbérosztály szempontjából a többi városokkal összehasonlítjuk akkor látjuk, hogy városunknál lélekszámban és forgalomban sokkal kisebb városok, mint Győr, Kaposvár, Kassa, Miskolc, Pécs, Sopron, Szolnok, Szonbathely a 2-ik lakbérosztályban vannak.

Nagyváradal együtt a 3-ik lakbérosztályban vannak sorozva olyan városok, amelyek összetételüknek, kisebb lélekszámuknak és forgalmuknak fogva olcsóbb lakásokat tudnak nyújtani, pld. Eger, Komárom, Máramarosziget, Sátorlajaujhely.

Városunk területén több magasabb foku polgári és kalonai hatóság székel s a következő hónapokban megkezdik a bányavédőtűzér hadapriskola. Ezekhez az intézményekhez nagy számú tisztviselő és kalonászt van

beosztva, akik az alacsonyabb lakbérosztály szerinti lakbérből megfelelő lakást kivenni nem tudnak, mert ma az a helyzet, hogy a kétszobás lakás bérét Nagyváradon csak a legalsóbb VIII. fizetési osztályba, a háromszobás pedig csak a VII. fizetési osztályba sorozott tisztviselő tudja lakáspénzéből kifizetni.

Ennek következtében az a szomorú helyzet áll elő, hogy a Nagyvárad városban élő közalkalmazottak fizetésüknek egy elég tekintélyes részét kénytelenek a lakbérükön felül, a lakbér fizetésére fordítani ugyanakkor, amikor az egyre jobban érezhető drágulási folyamat a tisztviselők fizetését is mindjobban igénybe veszi.

Mindezek alapján tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, kegyeskedjék intézkedni aziránt, hogy Nagyvárad város a 2-ik lakbérosztályba soroztassék.

Kelt Nagyvárad thj város törvényhatósági bizottságának 1941. évi szeptember hó 30-án tartott közgyűlésén.

Vasárnap: a nagyváradai tűzharcosok csapalázászlóavatása

Nagyvárad. Saját tud. A Magyar Tűzharcos Szövetség nagyvárad főcsoportja vasárnap, október hó 26-án délelőtt 11 órakor tartja nagy ünnepség keretében csapalázászló avatását. Az ünnepség rendezősege már összeállította a műsort, amelynek ismertetésére még visszatérünk. Szombaton este 10 órakor zenés fáklyás takaró vezet be az ünnepségeket, vasárnap díszelőadás lesz a Szigligeti Színházban. Tábori ebéd és ismerkedési vacsora is szerepel az ünnepség műsorán. A váradai tűzharcosok vasárnap zászlóavatására nemcsak a fővárosból, hanem az ország több városából is várnak vendégeket.

A semlegességi törvény visszavonására nyújtottak be törvényjavaslatot a washingtoni szenátusban

Newyorkból jelentik (NTI) Harrymann hazautazása után három óra hosszat tanácskozott Roosevelttel és Hoppkynssal. Az értekezlet részvevői azután Washingtonba repültek, hogy megbeszélést folytassanak a külügyminiszterium és a haditengerészet képviselőivel. (MTI)

Washingtonból jelentik (NTI) Bridge és még két köztársasági párti szenátor hivatalos formában törvényjavaslatot nyújtott be az egész semlegességi törvény visszavonásáról. (MTI)

Newyorkból jelentik (NTI): A Journal American jelentése szerint Capper köztársasági párti szenátor kijelentette, hogy a semlegességi törvénynek Roosevelt által tervezett megváltoztatása csak újabb lépés a háború felé. Az amerikai kereskedelmi hajóknak haditerületre való küldése azt a célt szolgálja, hogy az amerikai közvélemény felizzgatásához szükséges összetűzéseket előidézze. A hajók felfegyverzése csak üres kifogás, hogy az Egyesült Államokat belesodorhassák a háborúba. (MTI)

Kik nyertek a sorsjegyen? Az Új Nemzedék írja: Az osztálysorsjáték mai húzásán tízezer pengőt nyert a 64.092 és a 64.382 számú sorsjegy, kétezer pengőt a 10.518, ezer pengőt a 14.126 és az 52.653 számú sorsjegy. (Fellelősség nélkül)

STALIN ELHAGYTA MOSZKVÁT

Ukrajnában a szövetségesek több helyen áttörték a szovjet utóvédvonalat

Szándékos rongálások, bérmozgalmak és egyéb munkamegszakítások akadályozzák Amerikában a háborús termelést

A Magyar Távírói Iroda jelenti: Az Ukrajnában harcoló szövetséges erők az egész arcvonal hosszában sok helyen áttörték a szovjet utóvédvonalat és lendületesen üldözik az ellenséget. A honvéd csapatok az előretörés során fontos pontokat foglaltak el és néhány hídfőállást építettek ki.

Helsinki-ből jelentik: (Stefani) A finn Karéliában sok foglyot ejtettek. A szovjet katonák az éhség és a nagy hideg miatt megadják magukat. Ezen a vidéken a szovjetcsapatok felbomlóban vannak. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) Német harci gépek október 19-én az egész keleti arcvonalon szakadatlanul eredményesen támadtak szovjetgyülekezőket, páncélosokat és közlekedési pontokat. Fontos vasutvonalakat több helyen megszakítottak. Sok mozdony is elpusztult. Azonkívül sok páncéloscsót megsemmisítettek. (MTI)

EGY PÁNCÉLVONATON RENDEZKE- DIK BE A VÖRÖS DIKTÁTOR

Stockholm-ból jelentik: (NTI) A szovjetkormány székhelyét, az angol hírszolgálat szerint Kuybisevbe helyezték át. (MTI)

Stockholm-ból jelentik: (B. T.) Az **Aftonbladet** különjelentése szerint **Stalin ismeretlen céllal elhagyta Moszkvát. Jól értesültek szerint egy páncélvonaton rendezik be lakosztályát és ez lesz ezután állandó tartózkodási helye.**

VAKMERŐ KITÖRÉST HAJTOTTAK VÉGRE KELET-AFRIKÁBAN AZ OLASZ CSAPATOK

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 505-ik számú közleménye: Ellenséges gépek a tegnapi napon elrepültek Szicília több helye-
sege felett, de a ledobott bombák nagyrésze a tengerbe esett és sem kárt, sem veszteséget nem okozott. Vadászgépeink a szicíliai partok mentén vívott légiharcban két brit gépet lelőttek, négy másikat súlyosan eltaláltak. Az olasz repülő nem szenvedtek veszteséget. Északafrikában repülőink menetelő osztagokat támadtak, több gépkocsit felgyújtottak vagy megrongáltak. Német gépek támadták Tobruk légvédelmi állásait. Az ellenség repülői Benghazit támadták és egyik külvárosban némi kárt okoztak. Keletafrikában olasz és gyarmati csapatokból álló három osztag Culquabertnél az erődítményből ki-

rohant és mélyen benyomulva az ellenséges állásokba, az ellenséget megfutamtította. Az ellenség több mint 200 halottat hagyott hátra. Sok fegyvert, élelmiszert és lőszert zsákmányoltunk. A vállalkozásban különö-

„Öngyilkosság lenne Amerika részéről a beavatkozás“

Washingtonból jelentik: (NTI) Thomas köztársasági párti képviselő kijelentette, hogy az Egyesült Államok nem rendelkezik annyi hadianyaggal, amennyi a jelenlegi háborus anyagfogyasztás mellett egy hétre elegendő lenne. Szándékos rongálások, bérmozgalmak és egyéb munkamegszakítások annyira akadályozták a termelést, hogy az Egyesült Államok jelenleg csak az évi szükséglet két százalékával rendelkezik. A hadi-

sen kitüntette magát a 14-ik és 240-ik zászlóalj és a 64-ik gyarmati zászlóalj. A Földközi-tenger keleti részében olasz repülőgépek megtámadták és elcsúszítottak egy ellenséges kereskedelmi hajót. (MTI)

SZOVJET KATONAI MENEKÜLTEK SVÉDORSZÁGBAN

Stockholm-ból jelentik: (Stefani.) A svéd partokra sok szovjetorosz katonai személy érkezett. Azonnal internálták őket. (MTI)

Zürichből jelentik: (Bud. Tud. A. Neue Zürcher Zeitung értesülése szerint a balti államokat főköormányzóságokká szervezik át és élükre főköormányzókat neveztek ki. (MTI)

anyaghiány következtében tiszta öngyilkosság lenne, ha az Egyesült Államok expedíciós sereget indítana utána. (MTI)

Washingtonból jelentik: (Bud. Tud.) A politikai üzemek megvizsgálására kiküldött bizottság 1124 állami tisztviselő nevét tartalmazó névsort terjesztett a főállamügyész elé, mint akik felforgató tevékenységgel gyanúsíthatók. (MTI)

Támadó hadjáratot követelnek Angliában a Szovjet megsegítésére

Newyorkból jelentik (NTI.) Az Associated Press londoni jelentése szerint Angliában mindenütt egyre nő az elégedetlenség Nagybritannia pillanatnyi háborus szereplésével szemben és cselekvést követelnek a kormánytól. Jólértesült körök kijelentése szerint a parlament legközelebbi ülésén fel fogják vetni azt a követelést, hogy Anglia indítson támogatást a szovjet megsegítésére. — (MTI)

Newyorkból jelentik: (NTI.) Harriman, a moszkvai amerikai küldöttség vezetőjét és Harry Hopkins, Roosevelt megbeszélésre hívta meg. A megbeszélésen a Szovjetunióknak nyújtandó amerikai segítség ügyét tárgyalták meg. Roosevelt azt a tájékoztatást adta a sajtónak, hogy az érkezeltek

eredményéről nem adnak ki semmit a közlést. (MTI)

A GUATEMALAI NÉMETEK ELLEN IS SZIGORU RENDSZABÁLYOKAT KÖVETEL ANGLIA

Berlinből jelentik: (NTI.) Az Észak-amerikai Egyesült Államok guatemalai követe az aláminöknek hír szerint határidőhöz kötött követelést nyújtott át, melyben azonnali rendszabályokat követelnek az ott élő németek ellen. Követelik a német vagyontöredékét, Németország gazdasági bojkottálását és Guatemala hozzájárulását, hogy a főhivatalban amerikai megfigyelők működhesse-
nek Németország esetleges áruhoz juttatásának megakadályozására. — (MTI)

Japán válaszüton áll

Toyo miniszterelnök beszéde a hadügyminisztérium tisztviselői előtt

Tokióból jelentik: (NTI.) Toyo miniszterelnök beszédét mondott a hadügyminisztérium tisztviselői előtt, melyben a következőket jelentette ki: 1. A nemzet egyesült erőinek felhasználásával meg kell oldani a kínai vi-

szályt. 2. Japán válaszüton áll a felkelés és a hanyatlás között. 3. A japánellenes bekerítő törekvések ellen olyan intézkedéseket kell tenni, amelyek biztosítják Japán jólétét és biztonságát. (MTI)

Megkezdődött a bírósági eljárás a volt szófiai angol katonai attasé ügyében

Szófia (Stefani.) Szófiában megkezdődött a bírósági eljárás 35 személy ellen, köztük Ross őrnagy, volt angol katonai attasé, valamint Davis, az angol követség sajtóosztályának volt helyettes főnöke ellen. Azzal vádolják őket, hogy a hírhedt Dimitrov kezére

akarták játszani a hatalmat, hogy így megakadályozzák Bulgáriának a tengelyhatalmakkal való együttműködését. Az államügyész valamennyi vádlottra halálos ítéletet kért. A legtöbb vádlott teljes beismerésben van. (MTI)

**tangó
harmónika**
Sternberg
HANGSZERGYÁR
Sternberg zongora, radio, gramofon oriai választék. Kérjen árjegyzéket. Budapest VII., Rakóczi-ut. 60.

Mikor adnak 3 százalékos pénztári engedményt a textilnagykereskedők?

Budapestről jelentik: A MTI jelenti: A Baross Szövetség október 17-én közleményt bocsátott ki, mely a textilnagykereskedelmi pénztári engedmények alkalmazását illetően félreértéseket okozott a kereskedők körében. — Eszerint a nagykereskedő csak akkor köteles pénztári engedményt adni, ha ő is kap a gyárostól.

Az árkormánybiztosság részéről a legerélyesebben cáfolják ezt a magyarázatot, mivel az iparkamarához és a többi szaktestületekhez intézett leirat szerint éppen ellenkező utasítást adtak a textilnagykereskedőknek, — melynek értelmében a 3 százalékos pénztári engedményt minden viszony-elírású felé történő eladásnál kötelesek nyújtani.

Egypárt rendszer Franciaországban

Vichy-ből jelentik: (MTI) A nemzeti forradalom alátámasztása céljából alakult hadviseltek légiójának kéréit rövidesen kiszélesítik és a szervezet a jövőben előreláthatóan felöleli majd a nemzeti forradalom eszméivel rokonszenvező egész lakosságot és ezzel megoldást nyer az egypárt rendszer bevezetésének kérdése.

Zsidó csak az iparhatóság engedélyével vehet bérbe üzlethelyiséget

Nagyvárad thj. város I. foku iparhatósága az alábbi hirdetményt adta ki: Az 5777—1941. M. E. sz. rendelet 23. §-a úgy rendelkezik, hogy az 1939. IV. törvényeikk értelmében zsidónak tekintendő személy csak az elsőfokú iparhatóság engedélyével vehet bérbe, illetőleg használatba üzlet, vagy üzem céljára szolgáló olyan helyiséget, amelyet a jelen rendelet hatálybalépésekor nem bérelt vagy nem használt. Felhívom tehát az érdekeltek figyelmét arra, hogy a fenti rendelkezéshez saját érdekükben alkalmazkodjanak.

Nagyvárad, 1941. évi október 17-én.
Dr. Varga László sk. tanácsnok.

Letartóztattak egy börtügnököt és nyolc börtügnököt

Budapest, az Új Nemzedék írja: Győrtől a rendőrség letartóztatta Lányi-Lustig László budapesti börtügnököt és nyolc győri börtügnököt, akik a megengedett 14.50 pengős ár helyett 30 pengőért árusították a chrombort. — Lányi bevallotta, hogy 300 kilogramm chrombort adott el a győri kereskedőknek. Ardrágításával fél év alatt 30.000 pengőt keresett.

Frenczel Sándor
tükör és üvegsziszolda
Tábla-üveg nagy raktár
Olcsó ablaküvegezés
Képkerekezés
Nagyvárad, Szt. János utca 48.
telefon: 19-13

Nyiltlevél egy kűtlen iparcsához

Irnok úr!

Önhöz szólnak most e sorok. — Önhöz, az egyébként tisztelerméltó irnoki-testület ama vadhajtsú utánpótlásához, amely másfélévvel ezelőtt még valamely kisipari műhely becsületes munkaszála mellett küzdött mindennapi kenyéréért, harcolt üldözött magyarságáért, — türt és kitarított boldogabb jövőjéért, hogy aztán a felszabadulás első pillanatában teladja ezt a biztosan védett várát, — megtagadja főhivatását, verejtékkel szerzett kiváló szakképzettségét — és közepes betüvetési képességével rohamot intézzen a rejtelmes magyar irodai ügyvitel aktarengetegének egy tizedrangú íróasztaláért — havi éhbér fejében.

Önhöz szólnak e sorok Irnok Ur, — akit lehet, hogy csak ez a csábos titulus szédített meg, de az is lehet, hogy — nem mérlegelve az új változással érkező tisztultabb erkölcsi közszellemet — a letűnt uralom operett-karrierjeinek megismétlésében bízva, húzta le örökre tisztos munkahelyének redőnyét.

Önhöz íródnak e sorok Irnok Ur, aki már elielejtette, vagy esetleg még nem tudhatja, hogy mit jelent magyar iparosnak lenni, mielőtt kívárta volna a világ jobbrafordulását — ereszbe dugta a műhelykulcsot és elment irnoknak. Független szabadfoglalkozása mellől egy nyűtposztóju, szürárgta íróasztal meléi láncolta magát — s alkotásra teremtett két izmos kezét most hitvány, robotos másolatok tintapecsétjei szentségtelenítik.

Huszonkét évig tudott várni, bízni, kitartani, — küzdeni s most egyszerre feltörte tenyerét hűséges szerzőmáma? Büszke, független hivatásából elment hétrét görnyedni, porcs, akasztagú irodáknak hosszú ranglistáján utolsónak lenni? — Csak hogy irnok úr lehessen?

A legrosszabbkor tette Ön ezt a lépést irnok Ur. Akkor cserélte fel kétkéze munkájától fényesre kopott szerszámát egy rozsdás pennára, amikor az alkotó munka végre kifogja érdemelni azt a megbecsülést, amely rangjához, értékéhez méltó. Akkor csapott fel Ön úrnak Irnok Ur, amikor az újjászületendő vén Európa magyar munkaadóllamának kilincseire tettük a kezünket, melyen belül a kisipar is azt a súlyt képviseli már, amelyet kulturáltsága, közgazdasági ereje, világhíre követel magának.

Nem írjuk alá az Ön mentségeit, erőtlen érveit, Irnok Ur. Érezni kell Önnek is a körülötünk dübörgő világnézeti összecsapások tisztulási folyamatát. Hiszen itt feszül már a levegőben az új rend eszmei ereje, hisz itt harsog már a túlünkben, hogy készen legyünk, mindenki a helyén álljon, mert aki másfelé téniereg, az elveszett...

Sajnálunk, ha mindezekről Ön semmit sem hallana, Irnok Ur, — ott az irathalmok mögött, — pedig nem érnék váratlan megiepetések, ha i-

Kötöttáru osztályunkon harisnyák, kombinék, férfi és női pulloverek, kesztyűk, zsebkendők nagyon olcsón kerülnek eladásra

Leitner Márton és Fiai
Hlatky Endre u. 5.

Vászon áruk és női szövetek érkeztek!

gyelmeztetésünk helyben is megnyilvánult apróbb jeleit tudomásul venné.

Igy sokat mulasztott Irnok Ur azal is, hogy a multvasárnap i paras segéd-avató ünnepra nem íradt el. Ott mindjárt az illetékesektől közvetlen szerezhetett volna tudomást az Ön jövő sorsát illetőleg. De az is lehet, hogy tájt volna a füle attól a dübörgő tapstól, melyet Madarassy Gyula ipariskolai igazgató egy Ön felé célzó remek mondásával aratott. Azt mondta az ünnepi szónok, hogy az új világrnd küszöbén ne az legyen a szülő minden törekvése, hogy gyermeke részére egy kopott íróasztalt szerezzen, hanem azt kell ma már

mondani, hogy „Fiam, ha nem tanulsz, irnoknak adlak”...

Igy hangzott a mélységes értelmű jelszó. És sajnáljuk, ha ennek a legfrissebb termésü, bölcs szállóigének nem vonná le a konzekvenciáját. Irnok Ur. Sajnálunk, ha sokat rágná nyeszlett tollszára végét eljövendő sorskildításainak töprengései felett — Nagyön sajnálunk. — És mindezek után íöként sajnáljuk, ha majd dicsotelen pályafutása végén — mint volt iparosnak, egyszer arra kell ébrednie, hogy az Ön szomorú sorsát elretentő példának emlegetik. — Sajnáljuk, — igazán sajnáljuk, hogy ezután Önnel fogják a rosszgyerekeket ijesztgetni, Irnok Ur...

Igaz részvétellel:

JESKO SÁNDOR.

Két leány elindul és Lybiából érkezik Nagyváradra — művészi képekkel

Nagyvárad. Saját tud. A szerkesztőségbe bekopog egy fiatal hölgy. Olyan egyszerű, csinos és komoly, mint a legtöbb hölgy, aki ügyes-bajos dolgában felkeres minket. Hinnéd, hogy valami kongregációs ügyben jött, vagy gyűjt egy szegény család számára. Csak akkor figyelsz fel, amikor a fiatal hölgy csendesen és szerényen bejelenti:

— Az Apolló palota harmadik emeletén, a Baross Szövetség termében kiállításunk nyílt meg. Örülünk, ha megtekintenek a képeket...

Felnézünk a fiatal hölgyre: félig még gyereklány, olyan benyomást kelt, mintha csak jövőre érettségizne, pedig...

Még csendesebben azt mondja, hogy lybiai képeket is elhozta. Az újságíró megegyezően jól megnézi a fiatal hölgyet, aki egyébként Füssy Margit és akiről legfeljebb ártatlan gyümölcsesdélleteket és virágcsokrokat tétélezne föl, ha már fest, de Lybia sivatagjait, hegyeit, tengerpartját...? Hitetlenül csóváljuk a fejünket, aztán elmosolyodunk. Istenkém, színes levelezőlapokról is készülhettek azok a képek! Ámde a kis Füssy Margit észreveszi a gyanakvást és megígérteti, hogy délután megnézzük a kiállítást.

Igaz, hogy el ne felejtsem, ingyen lift van!

Délután fél négykor be is csengetünk a Baross Szövetség jól ismert aajtán. Rokonszenves, életvidám, csinos leány nyit ajtót: Sipovics Éva, s előkerül egy belső szobából tinkovai Matskássy Pál, egy kellemes öreg ur, akim első pillantásra látni, hogy — tanár. Nem is csalódtunk efelől.

A kiállítás, amelyen tinkovai Matskássy Pál professzor vesz részt két növendékével, jóvilágításu helyiségben van. Alig husz-harminc kép, de a három művész minden tehetsége megmutatkozik bennük Matskássy Pál tanárosan pedáms rajza pontos távlatokat ad. Kár, hogy ugy az ő, mint növendékei képei tul színesek, pedig kevesebb színnel is jól kihozható az egzotikus levegő és hangulat. A két művészlány még ezt a hibát kinöheti, mert mindkettőjükben van erő és lendület s érzik, értik a táj szépségét, amit festenek.

Míg a képeket nézzük, vállalom a két lányt: mit kerestek Nápolyban?

Hogy jutottak ki onnan — Lybiába? Mert mindennél kézzelfoghatóbban bizonyítja, hogy valóban ott pínzáltak az afrikai olasz gyarmaton — az utlevélükben látható sok vízum.

— Tizenhat éves korunkban kerülünk ki Nápolyba, mint festőnövendékek, 1939-ben. (Olyan fiatalok Istenem olyan bájosak és kedvesek, még nincs semmi okuk arra, hogy eltukolják — mióta festenek...) Onnan mentünk ki Matskássy professzonnal Lybiába, ahol csaknem a háboru kitöréséig dolgoztunk. Visszajövet elsősorban Rómában rendeztünk kiállítást. Nézze — és egy nagy olasz hetilap kritikai oldalát mutatják, — mit írtak rólunk.

Előlvom a cikket. A festőnk erőteljes festési módját, érdekes stílusát méltatja főleg az olasz lap.

— Es mit szölkak a képekhez a bennszülöttek?

— Tetszett nekik, mondja Sipovics Éva — mutogatták egymásnak a képeken felismert partrészleteket, fehérfa- lu, fehérkupolájú házakat.

Valószínű, hogy a vállalkozó szellemű piktorinák és mesterük képei a váradiaknak is tetszik majd. Ürdemes megnézni. Reggel 9-től déli 12 óráig és délután 3—9-ig láthatók a képek.

Hangsúlyozom, hogy ingyen lift van! (—la)

A Budapesti Ügyvédi Kamara vezető-tisztségeiért két párt küzd

A Magyar Tud. jelenti: A budapesti Ügyvédi Kamara tudvalevően október 27-re tüzte ki választógyűlését, amelyen teljesen ujjaalakítják az Ügyvédi Kamara egész tisztikarát és összes bizottságait. A választásra két szervezett pártban vonul fel az ügyvédség. A Keresztény Ügyvédek Nemzeti Csoportja, a Keresztény Ügyvédek Reformpártjával együtt Kövess Béla lelépő elnök újjaválasztását óhajtja. Vele szemben a Magyar Ügyvédek Nemzeti Egyesülete (MÜNE) dr Szabó Lajos megválasztásáért száll sikkra. Dr Szabó Lajos Vásárosnaményban volt ügyvéd és onnan került a fővárosba, ahol ké-

Az Actio Catholica 27. számú filmkritikája

„A NEMA KOLOSTOR”. Eötvös Karthuzijának filmváltozata a regényből ismert komor háttérrel, de kielégítő megoldással.

„AZ ÖRDÖG NEM ALSZIK”. Erkölcsi szempontból kifogástalan, ötletes, szórakoztató filmböhozzát.

„BÜN ÉS BÜNHÖDÉS”. Dosztojev-szky regényének a büntudat kinzásáról erkölcsi szempontból kifogástalan feldolgozása.

„CONGO MAISE” Kalandos történet az orvosi hivatásnak és a tiszta családi élet utáni vágyának helyes értékelésével.

„HÉT TENGER ÖRDÖGE” Poemantikus jelenetekkel átszótt haláltörténet a tizenhatodik századbeli spanyol-angol tengeri háborúból, némi történelmi részrehajlással, de tiszta erkölcsi fellogással.

„MIRE MEGVIRRAD”. Sötét hátterben játszódó öngyilkossággal végződő tragikus szerelmi történet. A darab befejezése és több jelenete erkölcsi szempontból kifogás alá esik

Meghalt Magyar Mihály, híres kolozsvári mecénás

Budapestről jelentik (MOT): Budapestén 86 éves korában elhunyt Magyar Mihály. Ő alapította Bartha Miklóssal annakidején a kolozsvári *Elenezék* című lapot. Mint a 48-as függetlenségi eszme harcosa, hosszú időn keresztül lelkesen működött Bartha Miklós és Ugron Gábor oldalán. Nagy vagyont is erre a célra áldozta. Mecénása volt a kolozsvári Nemzeti Színháznak és egyik zászlóvivője a március 15-iki ünnepek rendezésének. Abban az időben a márciusi emlékülünnepeket még csak a temetőikben rendezhették meg. Később ő rendezte Hory Bélával az első nyilvános március 15-iki ünnepséget.

A tanköteleseket törzskönyvezni fogják. A Magyar Tudósító jelenti: A választás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, hogy a tankötelesekről törzskönyvet kell vezetni és ennek a munkának elvégzésére a járási főszolgabírák a királyi tanfelügyelők útján tanítókat fognak megbízni, akiknek külön díjazásáról a vármegye alispánja gondoskodik.

Három hétig az ellenség között

Gyócsy Ádám szakaszvezető csodálatos hadikalándja

(A haditudósító század közlése)
A Dnyeper menti harcok végétértek. Felderítőosztagaink már ellenállás nélkül keltek át a folyamon. Felszabadult a legvéresebb, legkeményebb harcok színhelye, a Dnyeper egyik nagyobb szigete: Kortika is. A régi nyaralókkal teleszórt szigetről: hol a német különítmények verték ki a vörösek, hol a magyarok. A különítmények és járőrök szinte az utolsó órákig csatároztak rajta és körülötte. A harcok során egy honvéd szakaszvezető: Gyócsy Ádám, a szigeten maradt. Most találtak rá a szövetséges csapatok. Emberfeletti szenvedéseiről a táborikórház ágyán számol be a haditudósító század munkatársának.

Még nincs is huszonnégy éves, de arcán fakó, a nélkülözéstől szája köré mély árkot húzott a kegyetlen kaland, csak a szeme parázslík, mialatt, egyre felhevültebben mesél. Somogyból került a Dnyeper mellé, öreglakji földműves magyarok keménykötésű fia.

— Három héttel ezelőtt mentünk a szigetre — mondja. — A vörösök vagy huszannyian voltak. Amikor nehéz lett a helyzet, magamhoz vettem a golyószórót és lőttem, amíg lőszerem volt. Gyorsan elfogyott, akkor puskával tüzeltem tovább, de gyre többen jöttek a vörös muszkák. Igen megsokasodtak hamarjában. Nem volt mit tenni: hátafele kellett menni. Vagy tíz métert szaladhattam, amikor éreztem, hogy előttek a bokámat. Leültem, mert be akartam kötni a sebemet. De észrevett egy vöröskatonát és rámlott. Nem talált el, de úgy tettem, mintha újra lövés ért volna és legurultam a domboldalra. Ott feküdtem mozdulatlanul, amíg besötétedett. Akkor végre bekötöttem a bokámat. Persze, itt sem maradhattam sokáig, ismét jöttek a vörösök. Felbicegtem a dombra és a zánóc alá bujtam.

— Zánóc alá? — kérdezzük.
— Az alá hát! — hunyorít szemével Gyócsy Ádám és megmagyarázza: mi is az a zánóc. — Olyan gazfélé, tessék tudni, trágya meg miegymás. — Nézdögelek kifelé és látom, hogy vagy egy századnyi szovjetkatonát van velem szemben. Két fedezéksort kezdtek ázni. Egyet előttem, egyet meg mögöttem.

Kicsit megpihen, aztán élénkebben folytatja:
— No, én a két fedezék között maradtam. A szememben találtam egy ablaküveg darabot. A cseréppel nagy keservesen lövésztéköt ástam, vagy negyven centi mélyet. A muszkák közben mindig jártak. Egyikük felém tekintett. Ugy éreztem, hogy farkasszemet néz velem. Utóbb mégis odább került, nem vett észre!

Eltűnődik kis időre, majd folytatja:
Két napja feküdhettem a gödörben s már nem volt semmi ernyőm. Gondoltam: lesz, ami lesz, valamit muszáj enni. A két fedezék között kukoricás huzódott el. Éjszaka lecsuszam hát a dombról a kukoricaföldre. Letörtem négy csövet és visszamásztam a helyemre. Tejes volt a kukorica, hát szinte még izlett is. Attól kezdve kétnaponként szedtem három-négy csövet és valahogy meg voltam. Azt már nem tudtam, hány nap, hány éjszaka telt el. De gondoltam, hogy sok lehet, mert egyre keményebb lett a kukorica, egyre öregebb, alig tudtam megrágni. Dehát nem akadt más. Az öreghől nem ettem annyit, legfeljebb egyet-egyet naponta. Nagyobb baj volt

az, hogy vízhez nem juthattam. Még jó, hogy — ahogy az iskolában tanultuk — a kukoricában is van víz. Közben az oroszok egyre előttem osztották az ebédet és vacsorát. Hej, megcsapta az orromat a szag! Már sokszor úgy volt: nem állom tovább s kérek az ebédből. De aztán felnéztem az égre. Mégse! Azért se!

MEGSEGÍTETTE AZ ISTEN GYÓCSY ÁDAMOT

— Derék dolog! Hát azután hogy volt tovább?

— Még volt egy kézigranátom, amit arra szántam, hogy végső esetben közejük vágom. Ne haljak meg ingyen! De a Jóisten mégis megsegített. Többször hallottam, hogy géppuska szól. Sejtettem, hogy a miénk lehet és reméltem: hogy majd csak jönnek már! Amikor nem tüzeltek, azt nem szerettem, mert olyankor úgy véltem: nesz-sze vannak még... A vörösök nem ilyenkor jöttek-mentek a legsűrűbben. Sok nőkatont is láttam köztük. De lezveg lapult ám mind akár fehéremp volt, akár emberkatonát, mehelyt a mi tüzeink kezdték löni a szigetet!

— És hát hogy menekült meg?
— Majd három hétig éltem így, amikor a multkor hajnalban észrevettem, hogy nagy a csönd, — hajol előre a szakaszvezető. — Azt hittem szólóért

vagy dinnyéért mentek a muszkák. Kihúzódtam hát én is kukoricáért. Három vöröst láttam a szemközti fedezék előtt. Igen mutogattak a város felé, aztán szeladni kezdtek. Ugyilátszik, bajban vannak! — gondoltam. Délutánig azért nem mentem ki. Akkor mégis letoltam a zánócot magamról és lassan lecsuszam a meredeken. Akkor láttam, hogy a fedezék előtt víz van. Hamar megmerítettem a kulacsomat és negint visszakusztam. A gödörben hej, akkorát húztam a kulacsból, hogy a könnyem is kicsöppent... Később beleestem a fedezékbe: már csak egy szegét találtam. No, mégis csak elmentek! — Estig csönd volt, aztán géppuskát hallottam és láttam megint jönnek a vörösök. Éjjel tízenegyig szóltak a géppuskák, akkor újból csönd lett. Hirtelen hallom: zörög valami. Nagy csoport közeledett felém. Gondoltam, hogy ismét muszkák jönnek, de aztán látom: mind többen tartanak felém s másféle a formájuk. Fűtyülve, nevetgélve járnak. Ezek nem lehetnek muszkák! — gondoltam. Valami azt sugta: menjek közelebb hozzájuk. Összeszedtem magamat, nyakamba a kenyérszakomat és gázálarcomat s eléjük vánszorogtam:

— Németek? — kiáltottam feléjük, persze magyarul. Rám néztek, mire újból odaszóltak: — Németek maguk? Akkor már tudtam, hogy csakugyan azok és tisztelőgtem. Nyomban leültem és ezért mindjárt teával, kenyérral kínáltak, aztán lefektettek jó puha szénába, de nem tudtam aludni — az örömtől...

Filov bolgár miniszterelnök beszámolt Boris királynak budapesti látogatásáról

Szóliából jelentik: (Stefani.) Boris király kihallgatáson fogadta a Magyarországról hazakeresztett Filov miniszterelnököt, aki beszámolt útjáról. (MTI)

Szóliából jelentik: (MTI.) Filov bolgár miniszterelnök és közoktatásügyi miniszter magyarországi látogatásáról visszatérve nyilatkozott a bolgár sajtónak. Kijelentette, hogy budapesti látogatása nagy meglepéssel tölti el. A magyar miniszterelnökkel és több miniszterrel folytatott megbeszélései során azt a mély benyomást szerezte, hogy a magyar politikai élet

vezetői és a magyar nép mély és őszinte rokonszenvvel viseltetik a bolgár nép iránt. Ezek nemcsak a közös történelmi mult és az együtt szenvedett megpróbáltatások jelentik az alapját, hanem a néplelekben gyökerező sok közös vonás is. A létrejött kulturális egyezmény alapja lesz a két nép közötti nagyjelentőségű kulturális kapcsolatoknak és szellemi együttműködésnek. Végül hangsúlyozta, hogy abban a kellemes helyzetben van, hogy nem csak a maga hanem az egész bolgár nép őszinte rokonszenvét nyilváníthatja a magyar nép iránt.

Filov távirata Hóman Bálinthoz

A Magyar Távirati Iroda jelent: Filov Bogdan bolgár királyi miniszterelnök és közoktatásügyi miniszter a következő táviratot intézte Hóman Bálint m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

„Szép hazájának elhagyása alkalmából, kérem fogadja leghálásabb köszönetemet a meleg fogadtatásért és a felejtethetlen napokért, amelyeket Magyarországon tölthettem. Kulturális kapcsolataink további kiépítése minden bizonnyal jelentős mértékben járul hozzá népeink barátságának megszilárdításához.”

Német lap a bolgár miniszterelnök látogatásáról

Berlinből jelentik: (NTI.) A Berliner Börsenzeitung a bolgár miniszterelnök budapesti látogatásával kapcsolatban megállapítja, hogy bár a látogatás célja elsősorban kulturális jelentőségű volt, a látogatásnak mégis

jelentős a politikai hatása is. A látogatás során félreismerhetetlenül az új Európa szellemiségét juttatták kifejezésre, mely a tengelyhatalmakkal való együttműködést, köteleességet és felelősségvállalás férfias bátor kiállá-

sát jelenti. Büszkén vallotta országát mindkét állam felelős államférfia a háromhatalmi egyezmény tagjának. Ez az együttérés megnyilvánult a látogatás minden mozzanatában. A látogatás során szó esett azokról az örömmel vállalt kötelezettségekről, melyeket Magyarország és Bulgária a háromhatalmi szerződés keretében vállalt magára. A Délkelet Európában bekövetkezett változásokkal nyilvánvalóvá vált Bulgária balkáni jelentőségének nagymérvű megerősödése, míg Magyarországra az a jelentős feladat vár, hogy Közép- és Délkelet Európát egymáshoz fűzze. (MTI)

Hírek az ország minden részéből

KOLOZSVÁRON huszonhárom év után először rendeztek a Kincsesvárosban matematikai tanulmányi versenyt. A legelső ilyen verseny 48 év előtt volt Budapesten és Kolozsvárott. Az idei matematikai tanulmányi versenyre mindössze négy fiú és négy leány jelentkezett. — 26-án, vasárnap leplezik le Kolozsváron dr. Hirschler József plébános emlékművét a házsongárdi temetőben.

Elélmiszerjegycsalást lepleztek le Kolozsváron.

Kolozsvár. Saját tud. A kolozsvári rendőrség napok óta széleskörű erélyes nyomozást folytatott a liszt-, kenyér- és zsirjegyekkel való üzérkedések és visszaélések ügyében. A nyomozás és vizsgálat eredményeképpen hétfőn a rendőrkapitányság hat egyént őrizetbe vett, akikről kiderült, hogy üzérkedésükkel nehézségeket gördítettek a közellátás zavartalan munkája elé. Őrizetbe vették a rendőrség közegei Hoch Abraham péket, Sebestyén Domokosné, Pollák Izrael péksegédet, Friedmann Ernő kenyérkihordót, György Ferencet, valamint Turzai Árpádot, a város egyik ideiglenesen alkalmazott díjnokát. Az őrizetbe vett egyének ügyében a rendőrség megindította az eljárást.

SZATMARNÉMETI.

A színelőadások november közepén kezdődnek meg Szatmárnémetiben. Inke Rezső teljesen újjászervezett társulata jön, friss, érdekes műsorral. — Kedden veszi kezdetét Szatmárnémetiben is a Nép- és családvédelmi alap által rendezett szocialista ismeretterjesztő tanfolyam. — Vasárnap zajlott le a Széchenyi emlékünnepe. Lovasbandérium, diszfelvonulások és ünnepi előadások, kiállítások sorozatával áldoztak a Legnagyobb Magyar emlékének.

DEBRECENBEN

Zöld József helyettes polgármester szántagu asszonyküldöttség előtt jelentette be a zsirjegy bevezetését. — Az olasz újságírók csoportja Debrecenben nagy meglepetéssel és tetszéssel szemlélte az egyetem és a klinika modern felszerelésű épületeit.

KECSKEMETEN

megvalósulás előtt áll a gyermektüdőbeteg gondozó és az iskolafogászat ügye.

SZEGEDEN

mozgalmat indítottak a keresztény polgárság körében, hogy a kölcsönkönyvtárakat vegyék ki a zsidók kezéből. Követendő példa. Nagyvárad összes kölcsönkönyvtárai zsidó kezekben vannak, a városi könyvtárt kivéve.

Belvárosi mozgóban
Szerdán utoljára:
Háry János
Csütörtöktől:
Becsületből elégtelen

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
MA MA
Elnök kisasszony
Békeffi I. kitünő vígjátéka
Muráti L., Jávor P., Gombaszögl E., Kabos Gy., Pethes S.
Legújabb híradó.

Karády Katalin új filmje
**Ne kérdezd
ki voltam!**
az APOLLOBAN

Szerdán ül össze a képviselőház

Budapestről jelentik: Szerdán délelőtt ül össze a képviselőház. Bár az ülés csak alakító lesz, politikai körökben mégis nagy érdeklődéssel várják. A Ház rövid ülése után szerdán értekezletre hívták össze a Magyar Élet Pártjának tagjait. A most meginduló belpolitikai élet első pártértekezlete lesz egyszermind a párt házavató ünnepe is az Akadémia-utcai új székházban. A MEP ugyanis átköltözött új helyiségébe, ahol legutóbb a felvidéki miniszterium székelt.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

— Ma, kedden és szerdán tisztviselő bérletben a Fialatság bolondság című kacagtató operettjüdjonság van műsoron a bemutató szereposztásában.

— Csütörtöktől este olcsó helyárakkal az idei szezon nagy slágere, a Becskerek menyecske megy.

— Pénteken premierbérletben a Cigányszerem Lehar örökszép nagyoperettjét újítja fel a színház ragyogó kiállításban és elsőrendű szereposztásban. Főszerepeket Radnóthy Éva, Jurik Julcsi, Koltay Aranka, Tanay Emil, Bakos István, Kozma Andor, Solymosy Imre játsszák benne. A Cigányszerem pénteken, szombaton és vasárnap este kerül színre olcsó helyárakkal.

— Szombaton délután a Hajnalodik című színmű van műsoron közkívánatra, mely váradi témájú darab, tavaly oly nagy sikert aratott.

— Vasárnap délután: Fialatság, bolondság.

HETI MŰSOR:

Hétfő este: Vigözvegy.
Kedd este: Fialatság, bolondság.
Szerda este: Fialatság, bolondság.
Csütörtök este: Becskerek menyecske.

Péntek este: Cigányszerem. (A Lehar ciklus második reprize.)

Szombat délután fél 4 órakor: Hajnalodik.

Szombat este 8 órakor: Cigányszerem.

Vasárnap délután fél 4 órakor: Fialatság, bolondság.

Vasárnap este 8 órakor: Cigányszerem.

A NAC CSAPATA — A SZIGLIGETI SZÍNHÁZBAN. A Fialatság bolondság című kacagtató operett szerdai előadására Putnik Bálint igazgató meghívta a NAC csapatát, amely városunkra oly nagy dicsőséget hozott a vasárnapi mérkőzésen. A liúk boldogan el fogadták a meghívást és szerdán a csapat teljes számmal fog gyönyörködni a nagyszerű operettben.

**Hirdessen
a Magyar Lapokban**

Telefon: 18-48 a Casinó mozgó Kat. Körben
Mickey Rooney, a filmközönség kedvencének kimagasló művész filmje
AZ IFJU EDISON
film drámai momentumai: iskolaézés, éjfél operáció, robbanás a vonaton, hid összeomlás, gyermek mentés a vonat elől stb.
A CASINO csütörtöki diszműsora.
Szerdán utoljára: **A zöld pokol**

GAZDASÁGI ÉLET

Halasztást kérnek a titkolt tartalékok bejelentését elmulasztó visszatért vállalatok

Kolozsvárról jelentik: Ismeretes, hogy a pénzügyminiszterium 90.970—941. VII. fő. szám alatt rendeletet adott ki a visszacsatolt keleti és erdélyrészi országrészen működő vállalatok titkolt tartalékainak bejelentésére vonatkozólag. E rendelkezés azonban nem jelent meg sem a Budapesti Közlönyben, sem a Pénzügyi Közlönyben, miért is igen sok vállalat Erdélyben nem tudott eleget tenni a felhívásnak. Mint emlékeztetés, az 1940. április 1-én megjelent román törvényrendelet általános adóamnestiát biztosított azon adózóknak, akik a folyó évi társulati, illetve kereseti adójuk 50 százalékának megfelelő váltásigot befizették, ami meg is történt. 1940. augusztus 1-én újabb törvényrendelettel további 25 százalékos váltásigot írtak elő, ezt azonban a közben bekövetkezett főhatalomváltozás miatt a vállalatok már nem teljesítették. A pénzügyminiszterium 1941. szeptember 19-én kelt 2307—1941. VII. számú körrendeletével a határidőt a főhatalom átvétel után első ízben készített mérleg jóváhagyásától számított további 30 napig meg-

hosszabbította. E rendelkezésnek azonban azért nem lehet széleskörű gyakorlati eredménye, mert elenyésző azon vállalatok száma, amelyek mérlegüket szeptemberig még nem készítették el.

A fenti helyzettel legutóbb: ülésén behatóan foglalkozott az Erdélyrészi Gazdasági Tanács. Meghallgatva a vonatkozó előterjesztéseket, a Tanács elhatározta, hogy felterjesztést intéz a pénzügyminiszteriumhoz, amelyben a fenti tényre való hivatkozással javasolja, hogy a miniszterium egy megfelelő módon közölteendő rendelet útján újabb határidőt szabjon meg az erdélyrészi vállalatok titkolt tartalékainak bejelentésére. A legmegfelelőbb volna, ha ez az újabb határidő 1941. december 31-én járna le azzal a kötelezettséggel, hogy eddig az erdélyrészi vállalatok u. n. titkolt tartalékait az 1941. üzletévi mérlegükben tüntessék fel. A javaslat minden tekintetben célravezető módon juttatná nyugvópont-ra a pénzügyi gazdálkodás egységesítés szempontjából a lényeges kérdést.

A motalkó fogyasztásának szabályozása

Megjelent a miniszteri rendelet végrehajtási utasítása

(Harmadik közlemény.)

9. §. Betegszállító- (mentő) és hullaszállító gépjárművek. Betegszállító- (mentő) és hullaszállító gépjárművek tulajdonosai (üzembentartói) részére havonként — amennyiben a kocsiszekerény személygépjármű alvázára épült — a hengerűrtartalomnak megfelelően a személygépjárművekre (4. §.) megállapított motalkómennyiség négyszerese, — amennyiben pedig a kocsiszekerény tehergépjármű alvázára épült — az önsúlynak megfelelően a tehergépjárművekre (6. §.) megállapított motalkómennyiség kétszerese szolgáltatható ki.

10. §. Egyéb közúti gépjárművek. A benzinüzemű öntözőkocsik, tüzelőszerkocsi, valamint ezekhez hasonló egyéb közúti gépjárművek tulajdonosai (üzembentartói) részére havonként a gépjármű önsúlyának megfelelően tehergépjárművekre (6. §.) megállapított motalkómennyiség kétszerese szolgáltatható ki.

11. §. MATEOSZ — tehergépjárművek. (1) Kizárólag a kereskedelem és közlekedésügyi miniszter szol-

gáltatja ki — a Magyar Teherautó-fuvarozók Országos Központi Szervekezte (az alábbiakban MATEOSZ) útján a motalkó-jegyeket azoknak a közhasználatú áru fuvarozási gépjárművállalatoknak a tehergépjárműveik részére, amelyek a MATEOSZ tagjai.

(2) Az előbbi bekezdésben megjelölt vállalatoknak motorkerékpármotorral felszerelt, 350 kg-nál kisebb önsúlyú tehergépjárműveik részére havonként 250, a főbbi tehergépjármű részére pedig havonként 750 liter vásárlásra jogosító motalkó-jegy szolgáltatható ki.

(3) A MATEOSZ az általa kiadott motalkó-jegyekről, illetőleg az azok alapján felhasznált motalkómennyiségről, továbbá az egyes gépjárművek által teljesített kilométerekről rendszeres kimutatást tartozik vezetni és azoknak összesítését a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszternek minden hó végén beterjeszteni. Illetőleg a kimutatásokat rendelkezésére tartani köteles.

(4) A MATEOSZ kötelekibe tar-

tozó áru fuvarozási gépjárművállalatok tehergépkocsijai részére indokolt esetekben az üzembentartáshoz szükséges motalkó a jegyek ellenében nemcsak a tehergépkocsi tartályába, hanem hordókba is kiszolgáltatható a MATEOSZ szervei által kiadandó „Igazolás” alapján (B. melléklet).

12. §. Benzinüzemű vízi gépjárművek. (1) Közforgalmú, valamint a nem közforgalmú és nem sportcélúkat szolgáló benzinüzemű vízi gépjárművek tulajdonosai (üzembentartói) részére kizárólag a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter szolgálat ki meghatározott, — egy-egy hónapon belül felhasználható — motalkómennyiségről utalványt.

(2) Ilyen utalványt csak a területileg illetékes m. kir. révkapitányságnak, illetőleg, amely helyiségekre a révkapitányságok hatásköre nem alapított meg, az I. fokú rendőrhatalóságoknak (főszolgabíró) javaslatára adható ki. A javaslatban igazolni kell a vízi gépjármű forgalmi és műszaki adatait és óránkénti üzemanyag fogyasztását.

(3) A sportcélúkat szolgáló benzinüzemű vízi gépjárművek oly tulajdonosai részére, akik vízisportokkal foglalkozó sportegyesületek igazolt tagjai, ugyancsak a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter szolgálat ki motalkó utalványt. Ilyen utalványt csak versenyek és egyéb kivételes alkalmak céljaira, a sportegyesületek kellően indokolt és az Országos Sportközpont véleményezésével, illetve javaslatával végelt előterjesztett kérelmei alapján adható ki.

(Folytatjuk.)

MENNYIBE KERÜL A TEMETÉS?

Az árkormánybiztos megállapította, a megyei városokban és a községekben működő temetkezési vállalatok által felszámítható temetkezési díjteleket. Osztályok szerint a felnőtt temetése, az új ármegállapítás szerint, 55 pengőtől 330 pengőig, a gyermekek temetése 30 pengőtől 290 pengőig terjed. Megállapította a kormánybiztos az egyes temetési osztályok kellékeit, illetve szolgáltatásait, az ezeken felül kívánt minden más szolgáltatás árát az adó egyezkedés útján állapítaniuk meg a vállalkozók, de 30 százaléknál nagy árakat nem számíthatnak. A díjtemetésekről legfeljebb 30 százalék bruttó haszon számítható. (M. T.)

KI NEM JELÖLT TEXTILNAGYKERESKEDŐKNEL LEFOGLALT ÁRUKÉSZLETEK KIUTALÁSA

A Magyar Tudósító jelenti: A budapesti Kereskedelmi és Iparkamara kebelében működő Aruállatási Bizottság közli az érdekeltekkel, hogy a ki nem jelölt textilnagyszerkedőknél lefoglalt árukészletek kiutalása megkezdődött és előreláthatólag október végéig befejezést nyer. A kiutalásról szóló rendelkezést az érdekeltek folyamatosan posta útján kaphják kézhez, így tehát mindennemű személyesutánjárás nem-hogy siettetji a kiutalást, hanem a bizottság munkáját késlelteti és akadályozza.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 fél évre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

FŐEGYHÁZMEGYEI ZSINATOT HIRDET A BIBOROS-HERCEG-PRIMÁS. Esztergomból jelentik: Dr. Serédi Jusztinián bíboros-hercegprimás még 1939 elején összehívta 1940 őszére a Kánonjogi Kódex megfelelő szakasza alapján a főegyházmegyei zsinatot. Ennek előkészítésére bizottságot is küldött ki, amely elkészítette a zsinat anyagának tervezetét és azt megküldötték az illetékes lényezőknek hozzászólás végett. Közben az események lehetetlenné tették a zsinat megtartását. Most azonban, miután az anyag is kellően elő van készítve, a bíboros-hercegprimás a zsinatot november 11. és 12. napjaira meghirdeti. A zsinat előadója az előkészítőbizottság elnöke, dr. Drahos János érseki általános helytartó. A bíboros-hercegprimás most megjelent körlevelében közli, hogy kik kötelesek a zsinaton megjelenni.

FELHÍVÁS. A volt cs. és kir. vasút és táv. ezred bajtársait felhívjuk, hogy f. hó 22-én 20 órakor gyűlésre a Szent Gellért-ut 1. szám alatt (Nílgesz-telep) megjelenjenek. Az elnökség.

HARMINKÉTEZREN KERELMEZTEK A NEMZETVEDELMI KERESZTET. Budapestről jelentik: A Magyar Országos Tudósítók: Az Országos Nemzetvédelmi Bizottság hétfőn délután Budapesten sajtófogadást rendezett, amelyen vitéz Faragó Ede ismertette a bizottság munkásságát. Beszámolt arról, hogy eddig mintegy harminckétezen kérelmezték a nemzetvédelmi keresztet. Ebből mintegy tizenhat ezer kérelmet bíráltak el eddig. A többi kérelmező ügyének felülbírálata még folyamatban van. Eddig közel négyezer keres alapján tettek előterjesztést a nemzetvédelmi kereszt megadására.

PETAİN A JÖVŐ HÓNAPBAN HIRDETI KI AZ ÚJ ALKOTMÁNYT. Vichyből jelentik (MTI): Franciaország új alkotmányának kidolgozására folynak a munkálatok és Pétain valószínűleg november első felében kihirdeti az új alkotmányt.

SANGHAI TÓL DÉLRE SÁSKARAJOK PUSZTÍTOTTÁK EL A RIZSTERMÉST. Sanghaiból jelentik: (NTI) Hatalmas sáskarajok Sanghaitól délre elpusztították a rizmezőket. A sáskajárás ötvenezer kínai termést tette tönkre és ennek következtében kétszáz ezer embert fenyeget éhhalál (MTI)

AZ ÁRPÁD LÖVÉSZEGYLET FELHÍVÁSA. A Nagyváradi Árpád Lövészegylet szokásos szerda esti bajtársi összejövetelét a Tűzharcos Szövetség székházában (I. em.) f. hó 22-én este 8 órai kezdettel a vármegyei szakasz rendezésében tartja. Erre a találkozóra szeretettel hív és vár minden lövész a Nagyváradi Árpád Lövészegyesület.

ADOMÁNYOK. Bor bácsinak a szegény, öreg világtalan peknek Szt. Antal nevében 2 pengő Nyikos Ilonának Szt. Antal nevében 2 pengő N. N.-tól (Gelence) 5 pengő érkezett szerkesztőségünkbe. Rendelkezési helyére juttatjuk.

Ünnepélyes keretek között adta át dr. Kuzmich Gábor vezérigazgató a nagyváradi postatisztviselőknek a miniszter elismerő oklevelét

Nagyvárad. Saját tud. Kedd délután két órakor Nagyváradra érkezett dr. Kuzmich Gábor államtitkár, postavezérigazgató, dr. Rác Alfons, a postavezérigazgatóság A) főosztálya vezetőjének és dr. Pázmány Ödön postaigazgatójának, az erdélyi posták megszervezőjének kíséretében, hogy a kereskedelmi miniszter képviseletében ünnepélyes keretek között átadja a miniszter elismerő oklevelét azoknak a tisztviselőknek, akik a román megszállás idejében magyar magatartásukkal kitüntették magukat és különösen az idegen uralom utolsó napjaiban nagy szolgálatakat tettek a postának.

Az előkelőségek gépkocsin érkeztek Budapestről és egyenesen a postavezérigazgatóság épülete elé hajtottak, ahol dr. Erdélyi Géza postafőigazgató és az igazgatóság vezető tisztviselői fogadták őket. A postavezérigazgatóság vendégszobáiban szállottak meg, majd a Pannónia étteremben ebédeltek.

Délután fél négy órakor kezdődött meg az átadás ünnepélyes keretek között. A helyi hatóságok részéről megjelentek: Vitéz Góthay Béla vezérőrnagy dandárparancsnok, dr. Csiffra Kálmán

megyei főispán, dr. Hlatky Endre városi főispán és más előkelőségek.

Dr. Erdélyi Géza postafőigazgató üdvözölte Kuzmich vezérigazgatót, aki rövid beszédben méltatta a kitüntetetteket, majd átnyújtotta a kereskedelmi miniszterium elismerő oklevelét.

A vezérigazgató beszédére a kitüntetettek nevében Papp Sándor postatitkár válaszolt.

Kiváló magatartásukért az alábbi nagyváradi postatisztviselők részesültek elismerésben:

Pribék Imre postavezgató, Boczor Sándor postatanácsos, Papp Sándor postatitkár, dr. Kubinyi József postafo-galmazó, Tamás László és Virányi Lajos postafelügyelők, Jancsó Benedek postafőtiszt, Simenszky Pál I. o. postatitkár, Kőnczei László és Erdélyi Ferenc postaelenőrök, Senor Miklós postaelenőr, Eendorfer László és Máthe András postasegédellenőrök, Mell Vilmos postasegédőtiszt, Schenker Gizella postasegédellenőrnő, Gyuricza Margit postakézeltető, Bánai Sándor postaműszaki ellenőr, Orlei Ernő postaműszaki segédellenőr, Csizmadia József I. o. postaalitkár és Páll Miklós gépész.

KITERJESZTETTÉK A LAKÁS-IGENYBEVETELRŐL SZÓLÓ RENDELKEZÉSEKET. Budapest, a Magyar Távirati Iroda jelenti: A belügyminiszter rendeletét adott ki, melynek értelmében a közszolgálati alkalmazottak lakásigénybevételéről kiadott rendelkezések, a már felsorolt helységeken kívül még a következő helységekre terjednek ki: Bánffihunyad, Máramarosziget, Szászrégen, Székelyudvarhely, Nagybánya, Nagykároly Nagyszaon Deda, Huszt, Maroshévíz és Szolyva.

Letartóztattak Kolozsváron egy szélhámos szabósegédet. A rendőrség bünygi osztályának közegei hétfőn délelőtt letartóztatták Csiki Lajos, jelenleg lakás és foglalkozás nélküli, nagyváradi illetőségű szabósegédet. Csiki Lajos néhány héttel ezelőtt Nagyváradon egy ottani lakos, Csont Mihály sérelmére nagyobb összegű sikkasztást követett el, majd megszökött és ezért a váradai rendőrség körözést adott ki ellene. Most, miután Kolozsváron elfogták, kihallgatása után Nagyváradra toloncolják és átadják az ottani rendőrségnek.

ROMANIABAN A ZSIDÓK CSAK KÜLÖNLEGES ENGEDÉLYEL UTAZHATNAK EGYIK VÁROSBÓL A MÁSIKBA. Bukarestből jelentik: (MTI) Zsidóknak a legújabb romániai rendelet értelmében nem szabad az ország területén egyik városból a másikba utazni. Kivételes esetekben engedélyt kizáróan az államrendészeti hivatal vezetője adhat ki.

ELINDULT VELENCEBE AZ OLASZ NŐI MUNKASZERVEZÉTEKET TANULMÁNYOZÓ MAGYAR NŐI CSOPORT. Budapestről jelenti a Magyar Országos Tudósító: Hétfőn reggel indult el a budapesti repültérről Velencebe az egyetem és főiskolát végzett nők tiztagu csoportja. Az utazás célja, hogy megismerjék az olasz női munkaszervezetek munkásságát.

A székely vármegyék főispánjai közös értekezletet tartottak. Marosvásárhelyről jelentik: (MTI) A négy székely vármegye főispánjai nemrégiben elhatározták, hogy negyedévenként értekezletet tartanak, megyéik ügyes bajos dolgainak megbeszélésére. A négy főispán kedden ült össze ismét Marosvásárhelyen, hogy az értekezleten a téli közellátás kérdéseit megbeszélje. Az értekezletről a főispánok a kormány tagjainak is jelentést tesznek.

HÁNY RUHÁT HORD GRÜN-STEINNE? A taksányi csendőrség házkutatást tartott Grünstein Henrik zsidó kereskedő házában és ott nagymennyiségű textilárut talált eldugva 38-féle textilholmi volt a lakásban, amelyekről Grünsteinné azt állította, hogy neki és a kislányának van rá szüksége. 1750 pengő értékű ezüstpénzt, régi arany- és ezüstpénzeket és a pincében öt mázsa szappant, kilenc mázsa vasat találtak felhalmozva. Grünstein Henriknek, akinek férje munkatáborban van, internálták.

Kolozsvárra nevezték ki az ankarai török tudományegyetem magyar tan-zsékének tanárát. Budapest, a MTI jelenti: a Kormányzó Ur a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. Rásonyi Lászlót, az ankarai török tudományegyetem magyar tan-zsékének tanárát, a kolozsvári m. kir. Ferenc József Tudományegyetem, Bölcsészeti, Nyelv és Történettudományi karának török nyelvészet és történelem tanszékére egyetemi nyilvános rendes tanárrá kinevezte.

Selényi Vilmos városi irodaigazgató Budapesten. Nagyvárad. Saját tudósítónktól. Selényi Vilmos városi irodaigazgató vasárnap Budapestre utazott és a belügyminisztériumban betértesztette a jövő évi költségvetést és a legutóbbi rendkívüli közgyűlés határozatát a tisztviselők beszerzési segélyére vonatkozóan jóváhagyás végett.

SEBESÜLT HONVÉDEK KÖR-HÁZVONAT HALADI AT KASSÁN. Kassáról jelenti a MTI: A kassai állomáson hétfőn sebesült honvédeket szállító kórházvonal haladt keresztül. A város közönsége nagy szeretettel fogadta a sebesült honvédeket. A kassai Vöröskereszt ápolónői meleg teát, süteményt és cigarettát, a Turul Szövetség kassai bajtársai folyóiratokat és olvasmányokat osztottak ki a sebesültek között.

Borbély- és fodrászmunkások gyűlése. Felhívjuk a borbély- és fodrászmunkásokat, hogy f. hó 22-én, szerdán este fél 8 órakor igen fontos szakmai ügyek megbeszélése végett gyűlést tartunk a Nemzeti Munkaközpont székházában, a Munkásokthonban. Minden borbély- és fodrászmunkás és munkánszó pontos megjelenését kérjük.

NŐI RUHÁBAN AKART ÁTJUTNI A SPANYOI VÁMVIZSGÁLATON — EGY ANGOL UJSÁGÍRÓ MADRIDBÓL JELENTIK (NTI): Wrangle Cracert, a londoni Times tudósítóját, aki néhány héttel ezelőtt a közelkeletről Spanyolországba érkezett, hogy Londonba visszatérjen, Madridban tartózkodott. Az újságíró női ruhában akart átjutni a spanyoli vámvizsgálaton. Poggyásza átvizsgálásakor értékes okmányokat találtak nála. Az ügyet a spanyol külügyminisztériumhoz tették át. (MTI.)

Gyilkosságokat lepleztek le Bukarestben. Bukarestből jelentik: (MTI) Három gyilkosságot jelentettek be ma a bukaresti rendőrségen. Bodanovics Mimi táncosnőt és eselédjét lakásán meggyilkolva találták. A lakás teljesen ki volt fosztva. A gyilkosság nyolc-tiz nappal ezelőtt történhetett. Rajtuk kívül meggyilkoltak egy Radulescu Ella nevű 48 éves bukaresti leányt is.

A KORMÁNYZOT FOGADTA A DAN KÖVETET. Budapest, a MTI jelenti: A Kormányzó Ur Ófomellósága október 20-án délután kihallgatáson fogadta Jörgensen dán követet és meghatalmazott minisztert, aki átnyújtotta megbízólevelét.

Be kell fizetni az adótartozásokat. Nagyvárad város polgármestere 1941. adóhív. szám alatt a következőket közli: Felhívom Nagyvárad város adófizető közönségét, hogy mindazok, akik az 1941. évi I., II. és III. negyedre szóló és már augusztus hó 15-én lejárt adófizetési kötelezettségüknek a mai napig eleget nem tettek, adótartozásukat e felhívás közzétételétől számított 8 nap alatt annál inkább fizessék be, mert ellenkező esetben adóhátralékkukat a K. K. H. Ó. 48. paragrafusára alapján, végrehajtás útján fogom beszédelni. Nagyvárad, 1941. október 20. Dr. Gyapay László, s. k., helyettes polgármester.

A FRANCIA KORMÁNY KITERMELI ÉSZAK- ÉS KÖZÉP-ÁFRIKA ÜSERDEIT. Vichyből jelentik: A francia kormány Észak- és Közép-Afrika őserdői faanyagának nagymérvű kitermelését tervezi. Franciaországban a benzinhiány csaknem teljesen megbénította a gépkocsiforgalmat és ezért a faszéngázal hajtott autók használatát igyekeztek előmozdítani. A gépkocsik 80 százalékat ilyen készülékkel szerelték fel. A gázosításhoz szükséges faanyagban azonban szintén hiány van Franciaországban és ezért határozta el a kormány az afrikai fakitermelés megindítását.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a Magyar Lapok-at.

RÁDIÓ

SZERDA, OKTÓBER 22.

- 6.00 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 A háziipar és a család jóléte. — Vas Olga dr előadása.
10.45 Fák szerepe a természetben. Irta Egyedi Béla. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
12.10 Hanglemezek.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Korényi Aladár cigányzenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Országos Postászenekar.
16.15 Székely határőrök harca. — Dr Rédvay István előadása.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.30 Régi magyar sajtófőnökök. — Schöpflin Aladár előadása.
17.45 Vécsey Ernő jazz zongoraszámai.
18.20 Honvédműsor.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Kültügyi negyedóra.
19.35 Az Operaház október 14-iki előadásának közvetítése. Tosca. — Hangfelvétel.
21.40 Hírek.
22.10 Rádiózenekar.
23.00 Hírek német, olasz, angol, francia nyelven.
23.25 Bura Sándor cigányzenekara.
24.00 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 23.

- 6.00 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Pakots József elbeszélései.
10.45 Külföldi híradók. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
12.10 A Mária Terézia I. honvédegyaloz-ezred zenekara.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Heinemann Sándor tánczenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Szórakoztató zene. Hangfelvétel.
16.15 Ruszin hallgatóinknak.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Tánclemezek.
17.40 Nővégyógyászati időszerű tanácsadó.
18.10 Horváthné Weörös Julia zongorázik.
18.35 A Fáraó átka. Ráth-Végh István előadása.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Matolcsy Margit és Lontay Rajner László magyar nótákat énekel, kíséri Gáspár Lajos cigányzenekara.
20.00 Oedipus király. Tragédia.
21.40 Hírek.
22.15 Temesvári Rácz József cigányzenekara.
23.00 Hírek német, olasz, angol, francia nyelven.
23.00 Híres szalonzenekarok hanglemezei.
24.00 Hírek.

PÉNTEK, OKTÓBER 24.

- 6.00 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Ruszin hallgatóinknak.
10.40 Szemünk és a csökkentett világitás Csapódy Mária dr előadása.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
12.10 Weidinger Ede szalonzenekara.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.20 A Légiőrök Fuvózenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Máthe Jolán az Operaház tagja énekel, zongorán kíséri dr Riezner Tibor.
15.40 Mit főzzünk? Háziasszonyok be-

- szelgetnek.
15.55 Ifj. Banda Ede gondolkázik zongorakísérettel.
16.15 Diákfelőra.
16.45 Időjelzés, hírek.
19.00 Hírek magyar, német és román (szlovák nyelven).
17.15 (szlovák nyelven).
17.40 Sportközlemények.
18.15 Tchnal Lajos felolvasása.
18.35 Holéczy Ákos jazz-együttese.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
19.20 Tasnády László dr magyar nótákat zongorázik.
19.40 Az Operaház előadásának ismeretése.
19.45 Az Operaház október 23-iki előadásának közvetítése hangfelvételtől Daphne.
21.25 Pertis Pali és cigányzenekara.
21.40 Hírek.
22.10 Szórakoztató hanglemezek.
23.00 Hírek német, olasz, angol, francia nyelven.
23.25 Pertis Pali cigányzenekara.
24.00 Hírek.

SZOMBAT, OKTÓBER 25.

- 6.00 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Bácskai népszokások. Irta: Zsoldos Benő. Felolvasás.
10.45 Mit nézzünk meg? A bronzkori urnatemetkezéseket a Nemzeti Múzeumban. Ismereti Gallus Sándor dr. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

- 12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
12.10 Melles Béla zenekar.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Hanglemezek.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Toki-Horváth Gyula cigányzenekara.
16.10 Ifjúsági rádió.
16.45 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Kiss Ferenc hegedű-gitar-nagybőgő hármas.
17.30 Rádióposta.
18.00 Veress Endre Liszt- és Kodály-dalokat énekel.
18.30 Hogyan készül? Kampis Antal dr beszélget a mai festészetéről Bernáth Auréllal.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Innen-onnan. (Hangfelvétel.)
19.50 Sláger lesz-e? A Rádiózenekar közreműködésével.
20.40 József Attila verseiből előad Timár József.
21.00 Lehár-est.
21.40 Hírek.
22.10 Rajkó zenekar. Sthymmel Miklós tánczenekara és Manuel de Bianco énekel.
23.00 Hírek német, olasz, angol, francia nyelven.
23.25 Sanzonok hanglemezeiről.
24.00 Hírek.

Nagyvárad utcáinak végleges elnevezése

Az utca neve:

(8) Volt román név:

420. E-4. Podmaniczky utca	Strada Tibrului
421. D-4. Polgár "	" Plantelor
422. F-7. Polgárör "	" Louis Barthou
423. A-9. Polónyi Géza tér	Őssi telep 170. sz. tér
424. F-7. Pósa Lajos "	" General Praporgescu
425. M-11. Pozsony "	Móhes telep új utcája
426. P-5. Pray György "	" Crisar
427. F-6. Prépost "	" Franta
428. D-9. Prohászka Ottokár tér	Piata Capelei
429. K-9. Pusztaszer utca	Strada Nicolae Costeanu
430. G-5. Puttony út	Calea Secerei
438. L-7. Remény út	Calea Viitorului.
439. G-11. Repülőtéri "	Névtelen út a repülőtér mellett
440. D-6. Rét "	Strada Nicolae Balcescu
441. D-5. Retek "	" Ioan Slavici
442. L-3. Réthy Károly "	" Carol Réthy
443. H-9. Révay Miklós "	" Graului
444. A-8. Reviczky Gyula "	Őssi-telep 6. sz. utca
445. F-9. Ribbentrop "	Strada Lahovary
446. I-5. Riczkó út	Calea Soarelui
447. K-9. Rigómező utca	Strada Lambrilor
448. F-8. Rimánóczy Kálmán "	Strada Coloman Rimánóczy
449. F-9. Rimler Károly "	" Carol Rimler
450. F-7. Ritók Zsigmond "	" Delavrancea
451. C-5. Rogerius Kanonok út	Calea Beogradului
452. A-7. Roham utca	Őssi-telep 36. számú utca
454. I-4. Röntgen út	Calea Röntgen
455. D-9. Rövid utca	Strada Scurta
456. K-9. Rozgonyi Cicelle "	" Egiptenilor
457. E-3. Rozs "	" Leon Voda
458. E-9. Rulikovszky út	Calea Dorobantilor
459. E-4. Sajó utca	Strada Milcov
460. F-7. Sal Ferenc "	" I. G. Duca
461. G-9. Sándor "	" Grivitei
462. D-7. Sándorffy József "	"
" Oboarelor (Piata Targul de	Vite) és Vasile Sostache
463. G-2. Sáros út	Calea Visinelor
464. F-6. Bátor "	Strada Cortului
465. F-6. Schlauch bibornok tér	Parcul Carmen Sylva
466. F-7. Schubert Ferenc utca	Strada Francisc Schubert
467. L-8. Sellő "	" Papiu Ilarin
468. H-6. Semmelweiss "	" Dr Gh. Marinescu
469. H-8. Seregély utca	" Dreapta
470. F-4. Síp "	" Herculane
471. B-7. Sipos Orbán "	Őssi-telep 63. számú utca
472. D-8. Súlyom "	" Soimilor
473. I-9. Sorompó "	" Baierii
474. G-2. Sövény út	Calea Meteorilor
475. E-5. Strak Gyula utca	Strada Platon
476. F-5. Strobl Alajos "	" Iustin Popfiu
479. G-6. Rácz Mihály út	Calea Bucurelor
482. H-9. Ráday Gedeon útca	Strada Poltineanu

Nagyvárad

thi, város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: fekete nyomással 1.60 P színes nyomással 2. —

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Álláskeresőknek 25 százalékos engedmény

Lakás

Kersek 2 szobás modern lakást azonnalra. Címet a kiadóba.

Adás-vétel

Férfiruhákat, használtakat legjobban vehet és eladhat Molnár használatruha üzletében. Bémer-tér 1. (udvarban). 566

Aranyat, brilliánt, ezüstöt magas aron veszek, órák, ókszeri javítok Gyenge István ékszerész. Rákóczi ut 19.

Töltőtoll kiváló márkák, nagy választékban, olcsón Simon István könyv-papírüzletében Bémer-tér 3. Tel. 26-45.

Eladó 3 szobás villaépület, beköltözhető lakással, nagy gyümölcsös. — Popovics iroda, Szent János-u. 6. 591

Aranyat, ezüstöt napi aron veszek. Tiszay órák és ékszerész. Nagyvárad, Rákóczi-ut 6.

Fűszerüzlet berendezést megvételre keresek. Margittai János, Tisza István-ut 15. 605

Brilliansért, régi ékszerért magas arat fizetek. Tarján ékszerész, Rákóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

Különféle

Kölcsönt folyósít, betétre 4 százalékosot fizet Hitelszövetkezet, Szalárdi-u. 6. szám. 585

Állást nyec

Nagy alföldi városba jó munkás, lehetőleg keresztény látszerességet keresek. Előnyben részesül, ha fotómunkához is ért. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 598

Gyümölcs szakmában teljesen jártas szezon társat keresek 10.000 pengő tőkével vagy áruval nagyváradai vásártelpepi üzletemhez. Megkeresést „Nagyban” jellegre kiadóba kérek. 595

Varróleányok, tanulók azonnal felvételnek. Fiedler szalon, Szilágyi Dezső-utca 12. 604

Házvezetőnőt, tanyára keresek. — Jelentkezni lehet Vörösmarty-utca 73. András Gusztávnál.

Elveszett

Fehérszörű kőlyök pulikutya elveszett. Megtalálóját vagy nyomravezetőt magas jutalomba részesül. Farkas Lászlóné tojáskereskedő Szaniszló-u. 68. szám. 606

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Felelős szerkesztő: Dr. Paál Árpád Felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.